

Μακαριώτατε,
Αξιότιμα μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής,
Αγαπητοί συμμετέχοντες,

Με πολύ μεγάλη χαρά χαιρετίζω τις εργασίες του δεύτερου διεθνούς Συνεδρίου για την Θρησκευτική Διπλωματία, το οποίο φέτος, λόγω των ειδικών συνθηκών, διεξάγεται διαδικτυακά. Στο σύγχρονο μεταβαλλόμενο κόσμο, η θρησκευτική διπλωματία έχει αποκτήσει έναν βαρύνοντα ρόλο, τον οποίο καλούμαστε να αποκωδικοποιήσουμε με γνώμονα την προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας και την προάσπιση του αδιαπραγμάτευτου δικαιώματος των ανθρώπων να εκφράζουν την πίστη τους κατά βούληση. Θα ήθελα, λοιπόν, να συγχαρώ τους διοργανωτές για την πρωτοβουλία που ξεκίνησαν πριν ένα χρόνο, και ελπίζω η συνάντηση αυτή να καθιερωθεί στο μέλλον σαν θεσμός.

Γίνεται ευκόλως αντιληπτό ότι λόγω γεωγραφικής θέσης η Ελλάδα καθίσταται μέρος πολυποίκιλων γεωπολιτικών εξελίξεων. Το σταυροδρόμι πολιτισμών και θρησκειών, στο οποίο βρίσκεται η χώρα μας, μας καλεί, εκτός των άλλων, να αναπτύξουμε μία πολυδιάστατη θρησκευτική διπλωματία, η οποία εδράζεται σε τρεις βασικούς πυλώνες: πρώτον, στην κατανόηση μεταξύ διαφορετικών θρησκειών, δεύτερον, στο σεβασμό των δικαιωμάτων των θρησκευτικών κοινοτήτων και, τρίτον, στον διαπολιτισμικό και διαθρησκειακό διάλογο. Υπό αυτό το πρίσμα, ως Υπουργείο Εξωτερικών έχουμε ενεργοποιήσει τα εργαλεία που ενισχύουν την θέση μας στη διεθνή κοινότητα, ώστε και εμείς να συμβάλλουμε στη δημιουργία συνθηκών ασφάλειας σε όσους μοιράζονται μαζί μας τις ίδιες αρχές και αξίες.

Σε αυτό το πλαίσιο, και σε συνέχεια των δύο Διεθνών Διασκέψεων για την ειρηνική συνύπαρξη στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, οι οποίες διοργανώθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών το 2015 και το 2017, εγκαθιδρύσαμε ένα πλέγμα διεθνών επαφών, το οποίο ανέδειξε την χώρα μας ως πυλώνα σταθερότητας στο πεδίο της δια-θρησκειακής συνύπαρξης.

Στην προσπάθεια μας αυτή, σπουδαίο ρόλο διαδραματίζουν τα Ελληνορθόδοξα Πρεσβυγενή Πατριαρχεία της Αλεξανδρείας, της Αντιοχείας και των Ιεροσολύμων, τα οποία, παρά τις ποικίλες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, έχουν καλλιεργήσει ιστορικούς δεσμούς φιλίας, αλληλεγγύης και κοινωνικής συνεισφοράς, με τα κράτη που τα φιλοξενούν, αλλά και αυτά της ευρύτερης περιοχής, και ιδιαιτέρως με τις τοπικές κοινωνίες. Η σταθερή στήριξή μας στο έργο τους, αποτελεί για εμάς πρώτη προτεραιότητα.

Η σημασία, την οποία αποδίδουμε στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η περιοχή της Μέσης Ανατολής και οι θρησκευτικές κοινότητες που διαβιούν εκεί, μας έχουν εντάξει στον στενό πυρήνα των κρατών που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για τη διαφύλαξη

της διεθνούς ασφάλειας και για την καλλιέργεια δεσμών ειρηνικής συνύπαρξης, ανεκτικότητας και αλληλοσεβασμού μεταξύ των λαών. Υπό αυτό το πρίσμα, η Ελλάδα έχοντας την αναγνώριση της διεθνούς κοινότητας προσκλήθηκε να συμμετέχει τον Φεβρουάριο στην Ουάσιγκτων, από κοινού με άλλες 31 χώρες, στην “Διεθνή Συμμαχία για την Θρησκευτική Ελευθερία”. Μία πρωτοβουλία των Ηνωμένων Πολιτειών για την προάσπιση των θρησκευτικών ελευθεριών, στην οποία εκπροσώπησα την χώρα μας.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι μόλις προ ημερών είχα επίσης την ευκαιρία, κατά την δεύτερη συνάντηση των μελών της εν λόγω Συμμαχίας, να εστιάσω, ως Υφυπουργός Εξωτερικών, στις θέσεις της Ελλάδας σε επίκαιρα θέματα που χρήζουν της ιδιαίτερης προσοχής της διεθνούς κοινότητας και που σχετίζονται με την απαράδεκτη συμπεριφορά που επιδεικνύει η Τουρκία σε ζητήματα σεβασμού των θρησκευτικών ελευθεριών. Την επιμονή της να μην αναγνωρίζει τον Οικουμενικό χαρακτήρα του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, την άρνησή της να επαναλειτουργήσει η Θεολογική Σχολή της Χάλκης, η οποία το 2021 θα συμπληρώσει 50 χρόνια από την αναστολή της λειτουργίας της, και την απαράδεκτη αλλοίωση του χαρακτήρα της Αγιάς Σοφιάς και της Μονής της Χώρας, Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, τα οποία πρόσφατα μετατράπηκαν σε χώρους μουσουλμανικής λατρείας, κατά παράβαση - μεταξύ άλλων - της υποχρέωσης πρότερης ενημέρωσης και διαβούλευσης με την UNESCO.

Στον αντίποδα, η χώρα μας έχει να επιδείξει πρωτοβουλίες που έμπρακτα αποδεικνύουν την βούλησή μας να δράσουμε υπέρ του θρησκευτικού πλουραλισμού και κατευνασμού. Χαρακτηριστικά αναφέρω την πρόσφατη έναρξη λειτουργίας του Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών, μία κίνηση υψηλού συμβολισμού, η οποία εντάσσεται στην φαρέτρα των διπλωματικών εργαλείων, με τα οποία ασκείται η θρησκευτική διπλωματία από πλευράς μας. Με στόχο, όπως είπα και προηγουμένως, την κατανόηση της διαφορετικότητας και τον σεβασμό των δικαιωμάτων, ανεξαρτήτως πίστεως και θρησκείας.

Κυρίες και Κύριοι Σύνεδροι,

Το θέμα του Συνεδρίου “Οι θρησκείες και οι προκλήσεις στη νέα δεκαετία” καταδεικνύει ευκρινέστατα το ρόλο, τον οποίο θα κληθούν να διαδραματίσουν οι θρησκείες την τρίτη δεκαετία του εικοστού πρώτου αιώνα, αλλά και τις ευθύνες μας ενώπιόν τους. Η ιστορία μας έχει διδάξει ότι στο όνομα των θρησκειών έχουν διαπραχθεί ειδεχθή εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Η Διεθνής Κοινότητα δεν έχει πλέον την πολυτέλεια να προκαλεί ή και να συντηρεί οξύνσεις, οι οποίες υπό το προκάλυμμα της θρησκευτικής ταυτότητας, οδηγούν σε πολλαπλά κοινωνικά, πολιτιστικά και άλλα αδιέξοδα. Ο διάλογος είναι το μοναδικό εργαλείο για την

αντιμετώπιση και την επίλυση των όποιων προκλήσεων. Τα θέματα που εξετάζονται στο Συνέδριο σας είναι στο πλαίσιο αυτής ακριβώς της οπτικής.

Σας ευχαριστώ και εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου.